

Tatjana Hojan – 80

Naši Tatjani Hojan, profesorici slovenskega jezika, za osemdeset let

Največja poznavalka slovenskega pedagoškega časopisja dvajsetega stoletja je maja letos dopolnila osemdeset let. O njenih strokovnih projektih in dosežkih lahko izvemo marsikje,¹ težko pa pridemo do podatka, da je med drugim osvojila tudi sankško kolajno. Tatjana Helena, kot je zapisano v krstni knjigi, je v Slovenskem šolskem muzeju zvezda stalnica že 55 let, saj se je po študiju slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani leta 1963 zaposlila kot bibliotekarka v svoji prvi in zadnji službi. Novembra leta 2003 se je po štiridesetih letih delovne dobe sicer upokojila, a še vedno se v muzeju srečujemo vsak dan od osmih do trinajstih. 97 bibliotekarskih enot v zadnjih desetih letih (2008–2018) nam pove, da je Tatjana zelo zaposlena

Tatjana Hojan

upokojenka. Skoraj bolj kot marsikdo od zaposlenih. Poleg raziskovanja različnih učiteljskih zgodb, predvsem učiteljic in učiteljev na Vrhniki, ter pisanja gesel pedagogov za Slovenski bibliografski leksikon je redna avtorica številnih člankov z različnih področij v reviji Šolska kronika. Včasih tudi z dvema ali tremi prispevki na številko. Uredniki vedo, da Tatjanin članek ne bo napisan med prvimi, ampak prvi. Njeno enciklopedično znanje je obsežno in natančno. Kadar zaposleni v muzeju iščemo kak podatek, knjigo ali dogodek, gremo najprej k Tatjani po pomoč in informacijo, saj so njene izkušnje in širina neprecenljive. Za kakšno knjigo včasih niti ni treba pogledati v fizični ali spletni katalog, saj že Tatjana večinoma ve, ali je med 55.000 knjigami tudi tista, ki jo iščemo.

1 Branko Šuštar, Šestdesetletni jubilej profesorice Tatjane Hojan, *Šolska kronika : Zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje*, 7, 1998, str. 246.
Marjetka Balkovec Debevec, Ob sedemdesetletnem jubileju prof. Tatjane Hojan, *Šolska kronika : Revija za zgodovino šolstva in vzgoje*, 17, 2008, str. 123.

Vedno znova nas preseneča s svojo vedrino in iskricami v očeh, s svojo vztrajnostjo in marljivostjo. Izredno je pozorna, datume rojstnih dnevo sedanjih in bivših zaposlenih ve povedati seveda »naizust« in vošči med prvimi, včasih že ob pol sedmih. Rada nas razvaja s prestižnimi tortami ali dobrotami s svojega vrta, ki ga ima ob hiški sredi Ljubljane. Tudi za smeh poskrbi s kakšno šalo, ki ji je včasih res ne bi pripisali. Za zdravje redno skrbi s telovadbo v športni dvorani na Taboru v Ljubljani. Ob koncu tedna sede v svojega rdečega jeklenega konjiča in se zapelje v okolico Ljubljane, kjer se odpravi na sprehod v naravo, najraje v okolico Vrhnike, Kamnika ali k sorodnikom na Dolenjsko.

Draga Tatjana: Da bi se še dolgo srečevali v našem muzeju in si pripovedovali zanimive življenjske zgodbe.

Mateja Ribarič in Anton Arko

France Strmčnik – 90

Zaslužni profesor Univerze v Ljubljani dr. France Strmčnik je gotovo med najpomembnejšimi slovenskimi znanstveniki s področja pedagogike v drugi polovici prejšnjega stoletja. Njegovo težiščno znanstveno področje je didaktika in ob njegovem letošnjem visokem življenjskem jubileju bo gotovo kdo z zapisom spomnil na neizbrisen pečat, ki ga je dal slovenski didaktiki. Aktualiziral je celotno sistematiko moderne didaktike in jo postavil na mednarodno primerljivo raven², hkrati pa kritično razvil mnoge aktualne teme sodobnega pouka, kot so problemski pouk, programirani pouk, učna diferenciacija in individualizacija. A kot je značilno za velike pedagoške teoretike, da segajo prek plotov svoje prioritete znanstvene discipline, tudi Strmčnik ob aktualnih temah o šoli, vzgoji in izobraževanju ni ostal hladno zazrt zgolj v njihovo didaktično pojavnost. Objave s področja didaktike sicer prevladujejo med skoraj tristo bibliografskimi enotami, kolikor obsega njegov opus.³ Čeprav sam pravi, da se je ukvarjal predvsem s teorijami, je didaktika tisto področje, v katerem uporablja tudi empirične metode raziskovanja in različne oblike ter priložnosti spoznavanja konkretnih učnih in poučevalnih praks, zaradi česar imajo njegova spoznanja tudi praktično uporabno vrednost. To nam zgledno pokaže monografija *Sodobna šola v luči učne diferenciacije in individualizacije* (1987). V delu na podlagi analize in vrednotenja različnih modelov učne in šolske diferenciacije razvija samosvojo teorijo učne diferenciacije, ki jo označi kot fleksibilno učno diferenciacijo. Na prelomu devetdesetih let prejšnjega stoletja je bila ta oblika že uveljavljena v praksi slovenskih osnovnih šol. V tistih letih je Slovensko društvo pedagogov aktivno podpiralo

² Strmčnik, 2001, Blažič et al., 2003.

³ Bibliografijo dr. Strmčnika je 2008 vestno pripravil mag. Mladen Tancer; dostopna je v Slovenskem šolskem muzeju.